

STATE UNIVERSITY OF JAN KOCHANOWSKI
DEPARTMENT FOR ENTREPRENEURSHIP AND INNOVATION

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

**INNOVATIVE ECONOMY:
PROCESSES, STRATEGIES,
TECHNOLOGIES**

January 27th, 2017

Proceedings of the Conference

Part I

**Kielce
2017**

CONTENTS

MODERN ECONOMIC THEORIES AND IT'S ROLE IN THE MODERNIZATION OF SOCIAL AND ECONOMIC SYSTEMS

Holubka M. M.

ECONOMIC SCHOOLS AS AN ACTIVE SUBJECTS OF FORMING ECONOMIC
KNOWLEDGE IN WESTERN UKRAINIAN TERRITORIES IN INCREASE
OF THE ECONOMIC LITERACY IN THE LATE NINETEENTH
AND EARLY TWENTIETH CENTURY1

Гриценко А. А., Гриценко О. А.

РЕКОНСТРУКТИВНИЙ ТИП ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ:
СУТНІСТЬ, СКЛАДОВІ ТА НАПРЯМИ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ4

Завадська Д. В.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ6

Диденко Л. В., Кондрашова-Диденко В. И.

ІННОВАЦІЯ В РАЗВИТИИ ЭКОНОМИКИ СТРАНЫ9

Крикун В. А.

ГЕНЕЗА ТЕОРІЇ ПОВЕДІНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ11

Литвиненко Т. М.

УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ13

П'ясецька-Устич С. В.

ПОЛІТИКО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ15

THE WORLD ECONOMY: NEW CHALLENGES AND INNOVATIVE FORMS OF INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

Бестужева С. В.

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В
РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ: ПОЗИТИВНИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ19

Гонак І. М.

ЕМБАРГО ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОТИСТОЯННЯ21

Гуменюк Я. М.

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИХОДУ
АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ З ЕКСПОРТНОЇ КРИЗИ24

Гурова Ю. С.

РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО РЕСУРСУ – КЛЮЧОВА ФОРМУВАННЯ
СТРАТЕГІЧНИХ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ КРАЇН26

Dziuba P. V.

RISK AND RETURN STRUCTURAL ASYMMETRY
IN INTERNATIONAL PORTFOLIO INVESTMENTS28

Доронін А. В., Ревенко Д. С., Черевко Я. О.

СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ МІЖНАРОДНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ31

THE WORLD ECONOMY: NEW CHALLENGES AND INNOVATIVE FORMS OF INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

Бестужева С. В., к.е.н., доцент, *Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця м. Харків, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ: ПОЗИТИВНИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

В умовах посилення конкуренції між країнами та зміни політичного та економічного напрямку розвитку провідних економік світу, зокрема США та Китаю, найважливішою складовою національної економічної моделі України повинна стати саме інноваційна сфера. Сучасні трансформаційні зміни у міжнародній економічній діяльності вітчизняних підприємств значною мірою обумовлені дієвістю та ефективністю державного регулювання і підтримки інноваційної сфери.

На теперішній час Україна у міжнародному економічному середовищі посідає місце країни зі значним інноваційним потенціалом, який практично не реалізований через ряд політичних, економічних та інституційних перешкод.

Так, за глобальним індексом інновацій, який є співвідношенням витрат та ефекту від впровадження інновацій у кожній країні, серед досліджуваних 141 країни Україна посідає 64 місце з рівнем інноваційної активності 36,45. Слід вказати, що у 2014 Україна займала 63 місце серед 143 країн зі значенням індексу 36,3 [2].

Одним з найважливіших показників міжнародного інноваційного розвитку країни, який характеризує створення сприятливих умов для інноваційної результативності, є індекс інноваційної ефективності. За цим показником у 2015 р. Україні належить 15 місце серед 141 досліджуваної країни (табл. 1). Для порівняння, у 2014 р. Україна посідала 14 місце, що свідчить про зниження ефективності інноваційної діяльності [2].

Таблиця 1

Динаміка рейтингу країн за Індексом інноваційної ефективності за 2010-2015 рр.

Країна	Рейтинг за Індексом інноваційної ефективності					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Україна	54	40	14	31	14	15
Росія	30	52	43	104	49	60
Казахстан	77	112	131	126	118	124
Китай	14	3	1	14	2	6
США	63	26	70	86	57	33
Німеччина	56	15	11	40	19	13
Польща	85	85	80	110	76	93
Індія	101	9	2	11	31	31
Японія	18	64	88	112	88	78
Швейцарія	15	12	5	12	6	2

Отже, проведене дослідження рейтингів інноваційного розвитку України свідчить про її значний освітній та науковий потенціал, реалізація якого стримується відсутністю ефективного інституційного забезпечення.

Світовий досвід доводить, що випереджальний інноваційний розвиток країн, насамперед, залежить від його державної підтримки.

Так, в США уряд для підтримки інноваційних підприємств, активно використовує програми державно-приватного партнерства у сфері інноваційних розробок та виробництва. Вдалим прикладом може слугувати Small Business Innovation Research Program (SBIR) – (діє з 1982 року) програма підтримки малих інноваційних підприємств та програма технологічного трансферу малим підприємствам Small Business Technology Transfer (STTR) (1992). З моменту свого створення в 1982 році щорічні обсяги прибутків за цієї програмою складають близько 2 млрд. дол. за рахунок відрахувань у розмірі 2,5% власного бюджету одинадцяти федеральних агентств на наукові дослідження до бюджету SBIR.

В якості переваг цієї програми доцільно виокремити такі:

1) спрямування надання допомоги малим компаніям у суспільно корисних, але економічно не вигідних сферах: у сфері охорони здоров'я та навколишнього середовища, безпеки, енергозбереження та використання альтернативних джерел енергії;

2) відсутність бюджету програми, що не потребує додаткових фінансових вкладень, і забезпечує її незалежність від проблем бюджетного дефіциту;

3) програма є децентралізованою щодо уряду. Вона є власністю абсолютно різних за розмірами і завданнями установ, а саме: Міністерства оборони, Міністерства охорони здоров'я і соціальних служб, Національного управління з аеронавтики і дослідження космічного простору, Міністерства енергетики тощо [3].

В країнах Європейського Союзу серед основних напрямів державної інноваційної політики щодо підтримки інноваційних підприємств можна виокремити:

1) усунення бюрократичних перешкод для започаткування бізнесу;

2) надання прямої фінансової підтримки;

3) полегшення доступу до джерел фінансування;

4) зменшення податкового тягаря;

5) підготовка кваліфікованих кадрів для потреб бізнесу. Для зменшення адміністративного тягаря у країнах ЄС впроваджуються такі

заходи:

1) спрощене законодавство для внутрішнього ринку (SLIM) ініційовано ще у 1996 р. в якості ключової ініціативи в галузі спрощення законодавства, яке передбачає коригування окремих законів для усунення перешкод діяльності інноваційних підприємств невеликими групами офіційних представників країн у тому або іншому конкретному секторі;

2) заходи прямої підтримки: створення Євроінфоцентрів, основною метою діяльності яких є роз'яснення вимог законодавства для суб'єктів інноваційного бізнесу; спрощення форм і звітних вимог [3].

На основі проведеного автором дослідження було виокремлено наступні основні форми стимулювання малих інноваційних підприємств у країнах розвинутої ринкової економіки:

1) пряме фінансування (субсидії, позики), що досягають 50% витрат на створення нової продукції і технологій (впроваджено у Франції, США);

2) спрощене оподаткування для підприємств, що діють в інноваційній сфері, у т.ч. виключення з оподатковуваних сум витрат на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР) і списання інвестицій на НДДКР, пільгове оподаткування університетів та науково-дослідних інститутів (НДІ) (впроваджено в Японії);

3) законодавче забезпечення захисту інтелектуальної власності й авторських прав (впроваджено в усіх розвинутих країнах);

4) надання позичок, зокрема без виплати відсотків (впроваджено у Швеції);

5) цільові дотації на науково-дослідні розробки (використовуються практично у всіх розвинутих країнах);

б) створення фондів впровадження інновацій з урахуванням можливого комерційного ризику (впроваджено у Великобританії, Німеччині, Франції, Швейцарії, Нідерландах);

7) відстрочення сплати мита або звільнення від нього, якщо винахід стосується економії енергії (використовується у Австрії);

8) безкоштовне ведення діловодства за заявками індивідуальних винахідників, безкоштовні послуги патентних повірених (впроваджено у Нідерландах, Німеччині);

8) державні програми щодо зниження ризиків і відшкодування ризикових збитків (впроваджено у Японії);

9) програми пошуку і залучення талановитих іноземних спеціалістів, включаючи прискорене оформлення їм віз, надання стипендій для навчання і поліпшення умов проживання (впроваджено у Японії, США, Австралії).

Отже, проведений автором аналіз методів та інструментів державного регулювання інноваційної сфери в розвинених країнах доводить важливість та ефективність державної підтримки її розвитку, що сприяє зміцненню конкурентних позицій країни на світовому ринку та забезпечує стійкість її соціально-економічного розвитку.

Література:

1. Бестужева С. В. Прогнозування фінансування міжнародної науково-технічної діяльності в Україні / С. В. Бестужева // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми в перспективі розвитку національних економік: від мікро- до макрорівня» 8 квітня 2016 р. м. Одеса. Одеса.: 2016. – С. 67-70.
2. Стан розвитку науки і техніки, результати наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності та трансферту технологій в Україні за 2015 рік. Аналітична довідка Кабінету Міністрів України. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua>
3. Офіційний сайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності. – Режим доступу: www.wipo.int
4. Офіційний сайт Світового банку. – Режим доступу: <http://worldbank.org>

Гонак І. М., аспірант, *Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна*

ЕМБАРГО ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОТИСТОЯННЯ

Сучасний етап розвитку світової економіки країн характеризується нестабільними темпами економічного зростання, посиленням нестабільності та високим рівнем конкуренції за економічні, людські, фінансові та інші ресурси.

Така ситуація спонукає переважну більшість країн використовувати економічні та політичні методи захисту внутрішнього ринку, здійснювати політичну експансію на зовнішні ринки у межах дотримання норм міжнародного законодавства. Прикладом може бути рішення Великобританії щодо виходу з Європейського Союзу для захисту внутрішнього ринку робочої сили від трудових мігрантів із країн Прибалтики, Вишеградської четвірки, Болгарії та Румунії; анонсування США запровадження низки протекціоністських заходів у торгівлі із країнами Південно-Східної Азії та, зокрема, Китаю (одного з найбільших торговельно-економічних партнерів США); ініціювання США перегляду умов угоди про ЗВТ в Північній Америці [1]; рішення США побудувати на південному кордоні країни стіну, щоб стримати нелегальних іммігрантів із Латинської Америки та захистити внутрішній ринок робочої сили [2]; відтермінування ЄС запровадження режиму безвізового в'їзду на територію шенгенської зони для громадян України, боячись приїзду трудових мігрантів. Країни, що потерпають від недружних економічних дій країн-суперників, для захисту своїх